

FALUDY GYÖRGY

Elmondom, úgysem értik

*Elmondom, úgyse értik. Mi tudjuk csak a leckét.
Nálam huszonhét évvel voltál fiatalabb.
Más fajta: észak, nem dél. Az álmatlan mindenség
iszonya visszahátrált, mikor megláttalak.*

*Szavunk: hieroglifek sora a végtelenben.
És azonnal egymásnak emeltünk védfalat:
te nékem a halál – én néked az élet ellen.
Melyikünk kapott többet? Tisztázatlan maradt.*

*Nem volt elég erőm, hogy megmentselek magamtól,
de ami jött, olyan volt s maradt, mint az aranykor,
még csak fejemre omlik az égi boltozat.*

*Lélekvesztő testem most elsüllyed. Beteg lettem,
s te azt keresed, hogyan halhatnál meg helyettem.
Szégyenkezem, Álkeztisz. Én voltam boldogabb.*

Budapest, 1989.

Kunyhóban a kanadai erdőn

*Szép róka kísért, ahogy hazajöttem,
rám pislantott olykor s úgy jött mögöttem
a kunyhóig, mit versírásra kaptam
kölcson, e fáktól zöldesfekete
hegycsúcs alatt, melynek még nincs neve.
Erdőben, házaktól távol lakom,
bár telefonom van meg villanyom
s folyóvizem. Nagy sétákat teszek
úttalan úton meg a meredek
domboldalokban, ahol, úgy hiszem,*

*nem járt előttem soha senki sem.
 Nagy némaság. A csend üvegszeme
 megrezzen, ha egy levél lefele
 evez s öngyilkos vízcsepp veri szét
 fejét a sziklán. Járok s keresek,
 bár mondják, nincs, indián nyílhegyet,
 s emberkéz nyomát a kőben. De nem
 találok semmit. A történelem
 itt nem viharzott át, nem színezett
 minden völgyet, síkságot és hegyet
 verejtékével, mint a vérvirágos
 tájon Mohács, Nagymajtény és Világos
 között. A díszlet szép, de elmaradt
 mellőle a tragikus színdarab.
 A tornác falán felgyújtom a lámpát
 és leülök alája verset írni.
 Magános ház, nagyerdő – alkony táján
 kísértetet vár, képzel, vagy talán
 lát az ember a föld túloldalán;
 nem itt. E nedves és édeni földet
 még Ádám s Éva járja önfeledt
 lépésekkel. De verset írni könnyebb
 annak, akei odaát született.
 Madárszárny lebben most a csenden át.
 Az ezüst nap beleveti magát
 a fák közé s a nagy, sötét bokor
 mellé ér. Lámpám a fejem felett
 ragyogni kezd, mint a virágcsokor.*

Vancouver Island, 1987.

Tanuld meg ezt a versemet

*Tanuld meg ezt a versemet,
 mert meddig lesz e könnyű veled?
 Ha a tied, kölcsönveszik,
 Hegyeshalomnál elszedik,
 a közkönyvtárban elveszik,
 s ha nem: papírja oly vacak,
 hogy sárgul, törik, elszakad,
 kiszárad, foszlik, megdagad
 vagy önmagától lángra kap,*

*kétszáznegyven fok már elég –
és mit gondolsz, milyen meleg
egy nagyváros, mikor leég?
Tanuld meg ezt a versemet.*

*Tanuld meg ezt a versemet,
mert nemsokára könny se lesz,
költő se lesz és rím se lesz,
és autódhoz benzin se lesz,
és rum se, hogy leidd magad,
mivel a boltos ki se nyit,
s kivághatod a pénzedet,
mert közeleg a pillanat,
mikor képernyőd kép helyett
halálsugarat közvetít,
s mert nem lesz, aki megsegít,
ráébredsz, hogy csak az maradt
tied, mit homlokod megett
viselsz. Ott adj nekem helyet.
Tanuld meg ezt a versemet.*

*Tanuld meg ezt a versemet,
s mondd el, mikor kiöntenek
a lúgtól poshadt tengerek,
s az ipar hányadéka már
beborít minden talpalat
földet, akár a csiganyál,
ha megölték a tavakat,
s mankóval jön a pusztulás,
ha fáján rohad a levél,
a forrás dögvészt gurguláz
s ciánt hoz rád az esti szél:
ha a gázmaszkot felteszed,
elmondhatod e versemet.*

*Tanuld meg ezt a versemet,
hogy elkísérjelek. Lehet,
s túléled még az ezredet,
s pár kurta évre kiderül,
mert a bacilusok dühödt
revánsa mégse sikerül,
s a technológia mohó
hadosztályai több erőt*

mozgatnak, mint a földgolyó –
 memóriádból szedd elő
 s dúdold el még egyszer velem
 e sorokat: mert hova lett
 a szépség és a szerelem?
 Tanuld meg ezt a versemet.

Tanuld meg ezt a versemet,
 hadd kísérlek, ha nem leszek,
 mikor nyugódre van a ház,
 hol laksz, mert nincs se víz, se gáz,
 s elindulsz, hogy odút keress,
 rügyet, magot, barkát ehess,
 vizet találj, bunkót szerezz,
 s ha nincs szabad föld, elvegyed,
 az embert leöld s megegyed –
 hadd bandukoljak ott veled,
 romok alatt, romok felett,
 és súgjam néked: tetszhalott,
 hová mégy? Lelked elfagyott,
 mihelyst a várost elhagyod.
 Tanuld meg ezt a versemet.

Az is lehet, hogy odafenn
 már nincs világ, s te odalenn
 a bunker mélyén kérdezed:
 hány nap még, míg a mérgezett
 levegő az ólomlapon
 meg a betonon áthatol?
 s mire való volt és mit ért
 az ember, ha ily véget ért?
 Hogyan küldjek néked vigaszt,
 ha nincs vigasz, amely igaz?
 Valljam meg, hogy mindig reád
 gondoltam sok-sok éven át,
 napfényen át és éjen át,
 s bár rég meghaltam, most is rád
 néz két szomorú, vén szemem?
 Mi más tizenhetek neked?
 Felejtsd el ezt a versemet.

Toronto, 1980.